

Esitys valtioneuvostolle pelastustoimen säilymisestä Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos -liikelaitoksen omana toimintana

VD/1374/00.01.00.00/2017

KN/ML/JM/HY-L

Uudenmaan maakunnan alueella toimii tällä hetkellä neljä itsenäistä kunnallista pelastuslaitosta: Helsingin pelastuslaitos, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos sekä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos. Sote- ja maakuntauudistuksen sekä pelastustoimen järjestämistä koskevan uudistuksessa edellä mainitut laitokset yhdistettäisiin yhdeksi Uudenmaan pelastuslaitokseksi joka siirtyisi osaksi perustettavaa maakuntahallintoa.

Vuoden 2014 lopussa Helsingin pelastuslaitoksen alueella asui 622 240, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella 438 554, Länsi-Uusimaan pelastusalueen alueella 448 334 ja Itä-Uusimaan alueella 96 148 asukasta.

Suomessa on tällä hetkellä 22 itsenäistä kunnallista pelastuslaitosta. Sote- ja maakuntauudistuksen sekä pelastustoimen järjestämistä koskevan uudistuksen yhteydessä pelastuslaitokset siirtyvät osaksi maakuntahallintoa ja samalla niiden lukumäärä laskee 18:ta. Uudistus vaikuttaisi pelastustoimen alueelliseen jakoon Uudenmaan ja Pohjanmaan alueella.

Uudenmaan maakunnan alueella yhdistettäisiin nykyiset neljä pelastuslaitosta ja Pohjanmaan alueella kaksi alueelliseksi maakunnalliseksi laitokseksi. Uudistuksen jälkeen Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella asuisi noin 1,6 milj. asukasta. Esimerkiksi Pohjanmaalla toimisi neljä maakunnallista laitosta.

Pelastustoimen uudelleenjärjestely johtaisi väestömääriltään hyvin erisuuruisiin pelastuslaitoksiin. Uudistuksen jälkeenkin pienimpien laitosten alueella asuisi vähemmän ihmisiä kuin mitä nykyisen Uudenmaan alueen pienimmän pelastuslaitoksen eli Itä-Uudenmaan Pelastuslaitoksen alueella. Maakuntauudistuksen asettaessa pelastustoimelle alueelliset rajat ratkaisussa ei ole otettu huomioon asukaspohjan eikä pelastustoimen erityispiirteitä, jotka vaikuttavat erityisesti toiminnan järjestämiseen taajama- ja metropolialueella. Pelastuslaitosten lukumäärän lasku nykyisestä 22 laitoksesta 18 laitokseen ei ole myöskään tarkoituksenmukainen pelastustoimen rakenteellisten uudistusten näkökulmasta.

Vantaan kaupunki esitti sote- ja maakuntauudistuksesta antamassaan lausunnossa, että pelastustoimen tulisi myös jatkossa olla kunnallista toimintaa. Tällä turvattaisiin ainoan kunnallisen turvallisuuselimen jatko kuntapohjaisena sekä mahdollistettaisiin mm. saumaton yhteistyö varautumisen osalta. Kaupunki totesi lausunnossaan, että mikäli kuitenkin pelastustoimi siirrettäisiin maakuntahallintoon, siirron jälkeen maahan tulisi muodostua enintään 5 pelastuslaitosta, mitkä vastaavat nykyisten niin kutsuttujen Erva-alueiden maantieteellisiä rajoja. Erityisesti kaupunki totesi lausunnossaan, että mikäli uudistuksen seurauksena päädytään 18 maakunnalliseen pelastuslaitokseen, Uudenmaan nykyisiä pelastuslaitoksia ei ole tarkoituksenmukaista yhdistää, vaan ne tulisi säilyttää niiden nykyinen koko huomioon ottaen edelleen nykyisten aluerajojen mukaan toimivina yksikköinä.

Vantaan kaupunki yhdessä seitsemän muun Keski-Uudenmaan kunnan kanssa muodostavat nykyisen Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos -liikelaitoksen, joka hallinnollisesti on osa Vantaan kaupunkia ns. isäntäkuntaperiaatteella. Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen toiminta-alueella asuu noin 450 000 asukasta, mikä väestöpohjaltaan on tällä hetkellä Suomen viidenneksi suurin pelastuslaitos. Useiden vuosien ajan Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos on ollut euroa per asiakas laskien maan kustannustehokkain pelastuslaitos. Samoin Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos on Kunta 10 -tutkimuksen mukaan ollut usean vuoden ajan Suomen parhaiten johdettu pelastuslaitos. Itä-Uudenmaan Pelastuslaitosta lukuun ottamatta kaikki muut Uudenmaan alueella toimivat laitokset kuuluvat Suomen edullisimpien pelastuslaitosten joukkoon. Mikäli pelastuslaitosuudistuksella pyritään Uudenmaan alueella saavuttamaan merkittäviä kustannussäästöjä, niitä ei kyetä tekemään lisäämällä nykyisten itsenäisten laitosten yläpuolelle uusi hallintorakenne lisää. Siksi nyt esitettävällä uudistuksella ei ole osoitettavissa Uudenmaan alueella merkittävää säästöpotentiaalia muuhun maahan verrattuna. Koska muualla maassa pelastuslaitosten lukumäärä jää muuttumattomaksi, ei ole osoitettavissa säästöpotentiaalia myöskään siltä osin.

Pääkaupunkiseudun kaupungit esittivät 7.9.2016 sote- ja maakuntauudistuksen erillisratkaisun yhteydessä, että pelastustoimen tehtävien organisoinnista neuvotellaan valtion kanssa jatkossa, jotta pääkaupunkiseudun erillisratkaisu ja erityispiirteet voidaan sovittaa yhteen valtakunnallisen uudistuksen kanssa.

Helsingin kaupunginhallitus antoi 10.10.2016 lausunnon pelastustoimen järjestämistä koskevasta laista. Helsingin kaupunginhallitus esitti pelastustoimen säilyttämistä Helsingin kaupungin omana toimintana maan suurimman väestökeskittymän turvallisuuden varmistamiseksi. Espoon kaupunginhallitus on antaessaan lausunnon pelastustoimen järjestämistä koskevasta lakiesityksestä ilmoittanut omalta osaltaan, että Länsi-Uudenmaan alueen pelastustoimi tulee säilyttää nykyisen pelastusalueen tehtävänä ja alueen kuntien järjestämisvastuun piirissä. Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen johtokunta on omassa lausunnossaan muotoillut asian samalla tavalla kuin mitä Vantaan kaupunki omassa lausunnossaan sote- ja maakuntauudistuksen kohdalla on todennut.

Helsingin kaupunginhallituksen käsittelyssä 6.2.2017 on Esitys valtioneuvostolle pelastustoimen säilyttämisestä Helsingin kaupungin omana toimintana. Kaupunginjohtajan päätösesitys on, että "kaupunginhallitus päättää esittää vireillä olevaan sote- ja maakuntauudistukseen sekä pelastustoimen järjestämistä koskevaan uudistukseen liittyen, että pelastustoimi tulee säilyttää Helsingin kaupungin omana toimintana ja että pelastuslaitos myös jatkossa toimii kiireellisen ensihoidon tuottajana Helsingissä".

Espoon kaupunginhallitus on aikaisemmin vuonna 2016 antanut lausuntonsa pelastustoimen järjestämistä koskevasta lakiesityksestä. Tällä hetkellä on epäselvää, tuleenko asia uudelleen käsittelyyn Espoossa, Asiasta on kuitenkin keskusteltu Espoon kaupungin virkamiesten kanssa.

Koska Helsingin kaupunginhallitukselle on tehty edellä mainittu esitys, joka toteutuessaan merkitsisi Helsingin Pelastustoimen irtautumista kaavaillusta pelastustoimen järjestämisestä sekä pelastustoimen säilymistä kunnallisena toimintana, on tarkoituksenmukaista, että Vantaan kaupunginhallitus omalta osaltaan tekee valtioneuvostolle oman esityksensä nykyisen Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen säilymisestä itsenäisenä kahdeksan kunnan yhteisenä pelastuslaitoksena. Pelastuslaitos vastaisi samalla tavalla nykyisen toiminta-alueen puitteissa ensihoidon ja sairaankuljetuksen toteuttamisesta. Mikäli kaupunginhallitus hyväksyy nyt tehdyn esityksen, Vantaan kaupunki käynnistää esityksestä neuvottelut muiden Keski-Uudenmaan Pelastuslaitokseen kuuluvien kuntien kanssa.

Kaupunginhallitus 6.2.2017 § 26

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää valtioneuvostolle vireillä olevaan sote- ja maakuntauudistukseen sekä pelastustoimen järjestämistä koskevaan uudistukseen liittyen, että pelastustoimi säilyy Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen toiminta-alueella edelleen Keski-Uudenmaan kahdeksan kunnan yhteisenä itsenäisenä toimintana ja että Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos myös jatkossa toimii ensihoidon ja sairaankuljetuksen tuottajana toiminta-alueellaan.

Käsittely:

Kaupunginhallituksen varajäsen Jasi Kuokkanen esitti asian käsittelyn aikana asian hylkäämistä. Puheenjohtaja totesi Kuokkasen esityksen rauenneen kannattamattomana.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Helsingin kaupunginhallituksen listateksti Esitys valtioneuvostolle pelastustoimen säilymisestä Helsingin kaupungin omana toimintana

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi